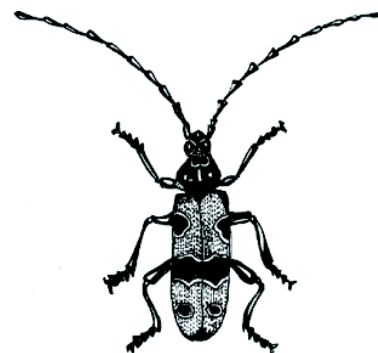

Piotr Klub

POTRZEBA OCHRONY REZERWATOWEJ PUSZCZY KARPACKIEJ W 15 NADLEŚNICTWACH POŁUDNIOWO WSCHODNIEJ POLSKI

The need for nature reserve protection of the Carpathian Forest in the 15 forest districts of southeastern Poland

ABSTRAKT: Puszcza Karpacka, niegdyś w całości porastająca stoki Karpat, intensywnie eksploatowana przez człowieka, zachowała się niezmienną na niewielkim obszarze i w niewielu fragmentach. Te pozostałe skrawki są jednymi z najcenniejszych przyrodniczo fragmentów polskiej przyrody o wysokim stopniu naturalności, wielkiej bioróżnorodności oraz bardzo wysokiej frekwencji gatunków wskaźnikowych dla lasów pierwotnych. Jednakże tak ważny dla ochrony polskiej przyrody obszar jest wciąż niedostatecznie chroniony, szczególnie w formie ochrony biernej – najwłaściwszej dla lasów o wysokim stopniu naturalności. Dla zabezpieczenia tego dziedzictwa, konieczne jest powołanie nowych rezerwatów przyrody, które w przyszłości pozwolą na utworzenie bądź powiększenie parków narodowych – najlepiej zabezpieczających dziewiczą przyrodę dla przyszłych pokoleń.

SŁOWA KLUCZOWE: Puszcza Karpacka, Turnicki Park Narodowy, rezerwat przyrody

ABSTRACT: The Carpathian Forest, once covering the entire slopes of the Carpathians, has been intensively exploited and its remnants are unchanged only on limited patches of its original range. Those fragments are among the most valuable natural areas in Poland, with the highest level of biodiversity and extremely high frequency of species indicative for primeval forests. However, the protection of this area, crucial for nature conservation in Poland, is still unsatisfactory, especially in the form of passive conservation, being the most appropriate for highly natural woods. In order to preserve this heritage it is necessary to establish new nature reserves, which would be the basis for future extensions of national parks, as this form of environmental protection is the most effective way to preserve the natural values for the next generations.

KEY WORDS: Carpathian Forest, Turnica National Park, nature reserve

Wstęp

Puszczą Karpacką (fot. 1) nazywamy pozostałość zwartego kompleksu leśnego obejmującego niegdyś cały łuk Karpat (Borkowski 2011). Przez wiele stuleci ulegała ona

stopniowym przekształceniom, najpierw przez wylesienia pod gospodarkę pasterską prowadzoną przez ludy wołoskio-rusińskie, a następnie przez intensywną gospodarkę leśną. Prastare buki i jodły padały ofiarą rozwijającego się XIX-wiecznego przemysłu,